

školení. Byl to přibližně stejný ořez, jako odhalení pravdy o politických procesech v naší zemi a o počínání některých příslušníků státní bezpečnosti. Ve Spojených státech se jedna část obyvatelstva rozhodla druhé části obyvatelstva postupně zapalovat města; jak se ukazuje, nikdo tomu nemůže už zabránit; zdá se, že některé aspekty lidského soužití současný svět vážně zanedbal. Socialismus osvěcených myšlenek by mohl být novou nadějí našeho věku. A dokud tato možnost nebude definitivně zničena naší malostí, zlobou, závistí a nenávisť a naší krátkozrakostí, povyšující osobní prospěch nad zájem celku, do té doby nepřestanu věřit, že prosperující socialismus nebude být jenom utopií patriarchálních snů.

Ovšem nikoliv náhodou také miluji bouře. Dlouhé a vytrvalé deště za okny. Neboť i ony skýtají alternativu, že naše vleklé problémy může nakonec ještě vřdycky vyřešit potopa...

P.S.

Mnozí mě upozorňujete, že v červnovém RP byl zveřejněn příspěvek soudruha Hamouze, ve kterém se zabývá mými pošetilými názory na agrární otázku a dále neméně naivními představami, že bychom měli být suverénní zemí. Vlastní text soudruha ministra jsem bohužel pro pracovní zaneprázdnění nečetl. Ale docela dobře chápu, proč soudruh Hamouz mluví mnohem raději o mně, než kupříkladu o zahraničním obchodu, za který dlouhá léta úspěšně odpovídal. Polemizovat nemíním, znám asi šest set zajímavějších způsobů, jak stejně zbytečně mařit čas. I přes tuto rozmišku přejí soudruhu náměstkovi předsedy vlády mnoho krásných chvil v RVHP, v osobním životě i o letošní dovolené.

Odpověď do Kolína na otázku, co právě píšu: scénář filmu „Muž na ulici“. Pro režiséra Karla Kachyňa a pro amerického herce Francis Lederera, rodáka z Třebíče. Bude to o jednom nemocném starém muži, holubech a dívce s copy. Dále jsem začal psát libreto k divadelnímu muzikálu. Pro několik dobrodružných povah, jaké vlastní mladíci Václav Neckář, Josef Hanzlík a Josef Laufer, které se na scéně pokusí polidštit několik něžných bytostí, jako kupř. Marta Kubíšová, Helena Vondráčková a Jana Drbohlavová. Další vily budou tančit. Celou záležitost komponuji do bohatých a složitých kostýmů, o nichž doufám, že alespoň částečně zakryjí chudobu myšlenek a imbecilní záměry autora.

Nashledanou.

MY 68, roč. 5, č. 8, červenec 1968

## Bohumil Hrabal Domácí úkol z pilnosti.

*Žijeme v zemi, ve které více než tisíc let skotáčí čiper-  
ný národ, který sice vřdycky s jistým zpožděním, avšak  
pak s velkou intenzitou se dovede nadchnout pro krásné  
ideje, které zpravidla přicházejí z jiných zemí. Tento  
národ prožívá tyto ideje jako vlastní a dovede je do-  
dňout ad absurdum. Tyto ideje přicházejí vřdycky ne-  
vhod, vřdycky se musí o ně bojovat, vřdycky při tom  
tekla krev a vřdycky ta ale nevhodně prolitá červená se  
ukázala jako prolitá vhodně a nová společnost anebo její  
jednotlivé stavy a třídy podle politické situace si přinuti-  
ly přístup a vstup do onoho ohromného ubrusu, do jehož  
tkaniny si tento národ vetkal řvoucího lva.*

*V posledních deseti letech bylo v této zemi napsáno  
tolik nevhodných filosofických traktátů, uspořádáno  
tolik nevhodných výtvarných výstav, vydáno tolik ne-  
vhodných knih, sehráno tolik nevhodných divadel, nato-  
čeno tolik nevhodných filmů, v hospodách proneseno  
tolik nevhodných anekdot a politicky nevhodných de-  
bat, že nebylo divu, že v minulém roce jako echo toho  
všeho bylo na sjezdu spisovatelů proneseno tolik nevhod-  
ných projevů. Nikdo se však nenadál, už skoro nedoufal,  
že na konci minulého a na začátku tohoto roku bude  
v nadstavbě nadstavby našeho politického života otev-  
řeno tolik nevhodných diskusí a učiněno tolik nevhod-  
ných usnesení, které jako vhodné označí všechno to, co  
sub specie cedníku cenzury bylo v minulých letech ozna-  
čeno v našem životě jako nevhodné. Vždyť dvacet let  
tento ohromný ubrus, do jehož tkaniny je vyšitý řvoucí  
lev a od roku osmdesát je doplněný nápisem: Pravda  
vítězí, tento ubrus obsadila historicky jen jedna třída,  
třída, která na sebe vzala odpovědnost za cokoliv, co se  
v této zemi stane. A ta třída převázala cípy tohoto ubru-  
su tak pevnými uzly a tyto uzly tak vhodně žárlivě  
střežila, že neslyšela všechny ty kritické a tedy nevhod-  
né projevy zvenčí. A tak stalo se to, co se pořád na světě  
nevhodně stává, že každá doba, každá společnost a tedy  
i třída má ve svém bříše zvolna a zákonitě se vyvíjející  
rostoucí dítě, které když přijde jeho čas, roztrhne jemná  
prostrědla matčina lůna, ať matka chce nebo nechce. A  
tak se stalo, že z trojského koně uvnitř našeho ubrusu se  
prodrála skupina mužů, a když získala sílu, nevhodně  
rozvázala ty uzly ubrusu a bez krveprolití a tedy poprvé  
vhodně a proti duchu dějin odsypala všechny ty příliš a  
konvenčně vhodné a pozvala místo nich dovnitř všechny  
ty nevhodné, kteří to nejen s tím řvoucím lvem myslí  
dobře, ale pozvaní byli i ti, kteří se cítí právi a soudp-  
statní s tím zavazujícím nápisem: Pravda vítězí. Tato*



nehodná skupina mužů byla a je vedena mladým mužem, který krásnou slovanskou slovenštinou vyjádřil onoho nevhodného společného jmenovatele snah a tužeb a přání a nadějí národa téhle země, mladým mužem, který rozumí a dovede uplatnit vtip a ironii, mladým mužem, který se obléká s pečlivostí šviháka, který má pořád zkontrolovaný bílý kapesníček, kravatu a vyčesáno kačírka jak Golonka, než tenkrát vyjel na led k sehrání onoho velkého hokejového zápasu, mladým mužem, který dovede skákat ze skokanského můstku po hlavě do vody, mladým mužem, který ví, že osud a vývoj lidské společnosti dvacátého věku je motivován vzpourou a nadějí, tvořivou individualitou a masami, které povstaly, mladým mužem, kterému ale někdy starosti a únava tak klovojí játra za ten ohýnek, který přinesl, že vypadá jako kartuzián vracející se ráno z nočních modliteb nebo milenec za úsvitu od své krásné slečny. Je tedy možné, že tato skupina mužů, která vzuřila svět, že nevhodně vykročila tři kroky vpřed, že tedy nyní bude muset udělat jeden, možná dva kroky nazpátek. Ale v politice je to všecko docela jinak, než v umění. V politice i ten jeden krok dopředu, ten sorva znatelný krůček je těžkopádným pohybem onoho skoro nepatrně vpřed se pohybujícího dobra, které, proti zrychlenému pochodu zla, je to, v co lze doufat, čemu věřit, to je ten progres, ze kterého lze žít, to je ten patrný posun, ten „přirůstek přírody“, jak říká a jak v něj doufá pantáta Hegel. Tedy větší míra svobody, větší míra informací. Avšak budeme mít ještě tolik síly napsat další nevhodné filosofické traktáty, vydat další nevhodné výstavy, natočit další nevhodné filmy? Budeme schopni vymyslet další nevhodné anekdoty, vést v hospodách další nevhodné řeči? Nebo budeme žít z renty rozvázaných a na vyšší fázi opět zavázaných uzlů? Děšívá mě často tušení, že duch dějin má smysl pro legraci a že při větší míře svobody a větší míře informací tiše uzavře všechny nevhodné kohoutky a skrz naše hlavy nám klidně nechá protékat vlažnou voděňku vhodnosti, aniž bychom co pozorovali. Ale uvidíme!

LL č. 19, 4. července 1968



## Z minulých čísel 150 000 SLOV

**Československo:** T. G. Masaryk a první republika; Sjezd KSČ; Záhady čs. hospodářství; Útěk za lepším; Slunce a mlha; Ráj lidských práv

**Evropa:** Dilema Jalty; Moderní Švédsko; Krize řeckého socialismu; Rumunská zima; Bulharské problémy

**Střední Evropa:** Mezi bratry; SSSR a střední Evropa; Existuje střední Evropa?

**Západní Evropa:** Evropská levice; Europesimisté; Finsko; Anglie; Holandsko

**Maďarsko:** Maďarští komunisté; Hegedüs a Lukáč; Maďarsko dnes a zítřa; Přednosti a problémy hospodářské reformy; Náboženství a literatura

**Polsko:** Po normalizaci — režim; Adam Michnik  
**Jugoslávie:** Hospodářská situace; Slovinsko; Perspektivy; Nesourodá země

**SSSR:** Národ bez hrdinů; Studium SSSR; Co se děje v SSSR? Černobyl; Znovu Stalinova dcera; SSSR a východní Evropa; Gorbačov

**USA:** Reagan a Gorbačov; Poučení z Černobylu  
**Latinská Amerika:** Chile

**Asie:** Kambodža; Severní Korea

**Střední Východ:** Sovětský postup do Střední Asie; Afghánistán

**Židé:** Rasismus; Antisemitismus a mesianismus; Kapitalismus, marxismus a Židé; Válka a odboj; Izrael

**Politika:** Totalitní systém

**Kultura:** Strukturalismus; Budapešťská symfózia; Rozhovor s G. Grassem

**Afrika:** Původ hladomoru; Rasismus

**Náboženství:** 20 let po 2. vatikánském koncilu

**Komunikace:** Televizní Evropa

**Hospodářství:** Franklin/Moretonová; RVHP